

opusdei.org

Tavaline, tagasihoidlik... ja jumalik

Meie igapäevaelu tavalisus ei ole takistuseks Jumala palavale armastusele. Ta vaatab meie peale igal hetkel uue kiindumusega.

07.03.2022

On hingamispäev ja Jeesus on Naatsareti sünagoogis. Võib-olla meenutab Ta oma noorusaja rohkeid sooje mälestusi. Kui sageli kuulas Ta seal Jumala Sõna! Tema naabrid, kes

tunnevad Teda juba väiksest peale, on kuulnud üllatavaid lugusid tema imedest naaberlinnades. Kuid just Jeesuse lähedalt tundmine muutub neile takistuseks. *Kust on pärit tema tarkus ja vägevad teod? Eks ta ole see puusepa poeg? Eks tema ema hüüta Maarjaks ja ta vendi Jaakobuseks ja Joosepiks ja Siimonaks ja Juudaks?* (Mt 13:54-55). Neil on raske leppida sellega, et Messias võib olla keegi, keda nad on näinud päevast päeva kasvamas ja kes on elanud nende kõrval nii tagasihoidlikult ja lihtsalt.

Keegi nii nendesugune

Naatsareti elanikud arvavad, et tunnevad Jeesust hästi. Nad on kindlad, et Temast räägitud lood ei saa olla tõsi. *Eks tema ema hüüta Maarjaks ja ta vendi Jaakobuseks ja Joosepiks ja Siimonaks ja Juudaks? Ja eks ta õed ole kõik meie juures? Kust siis talle see kõik on tulnud?* (Mt 13:56).

Nad teavad tema vanemaid, maja, kus ta pere elab. „Jeesuse perekond, mis täis armu ja tarkust, ei tundunud ebatavaline ega teistest erinev.” [1] See oli seletamatu, kuidas keegi nii nendesugune suudab imesid korda saata. „Tundub, et maapuusepa Jeesuse tavalisus ei varja mingit saladust. Tema päritolu tähistab teda kui kedagi, kes on nagu iga teinegi.” [2] Jumala Poeg töötas koos Joosepiga tema töökojas; „enamik tema elust oli pühendatud sellele ülesandele lihtsas elus, mis ei äratanud üldse imetlust.” [3] Kuid Jeesuse tavaline ja lihtne elu sai vabanduseks mitte uskuda tema jumalikkusse.

Kas pole tõsi, et ka meie oleme sageli kahtlustavad selle suhtes, mis on tavaline ja argine. Meid köidab see, mis on eriline, mis paistab silma, mis on erakordne. Võib-olla meie imestusvõime on tuhmunud; võtame paljusid asju iseenesestmõistetavana

ja jääme rutiini lõksu, märkamata
meie igapäevaelus toimuvaid imesid.
Me võime isegi harjuda oma elu
suurima imega – Jumala Poja
kohaloluga Armulauas. Ja sama võib
juhtuda meie isiklikul kohtumisel
Kristusega palves, kui loeme Püha
Roosipärga esitades Jumalaemale
oma soove või kui täidame oma
meeled ja südamed Kiriku
õpetustega vaimuliku lugemise abil.

Võib-olla oleme harjunud, et meie
Looja on meile nii lähedal. Kõikide
armude Andja, Armastus, mis
rahuldab kõik meie soovid, asub üle
kogu maailma laotatud
tabernaaklites. Jumal andis oma
kõikvõimsusele kohalolu tavalise
igapäevaelu kohtades. Seal teeb Ta
sageli ilma igasuguse eputamiseta
meie ümber lugematuid imesid.

Jumala leidmine selles, mis on tavaline

Jumala tegutsemine tavalisel ja argisel viisil võib meid segadusse ajada, sest võib tunduda, et selles puudub spontaansus, mida me iga suhte puhul oluliseks peame. See, mis on tavaline, võib meile tunduda liiga etteaimatav. Paistab, et selles ei ole loovust, üllatust ja kirglikkust, mida tõeline armastus vajab. Võib-olla tunneme puudust millestki eripärasest, mis muudab meie suhte Jumalaga ainulaadseks seikluseks, suurejooneliseks tunnistuseks, mida teised saavad imetleda. Võime arvata, et tavalisus tähendab ühetaolisust ja selles puudub igaühe isiklik panus.

On tõsi, et kui seisame silmitsi millegagi, mis näib alati olevat sama, siis on mõistetav reaktsioon sellega harjumine. Sellegipoolest teame, et Jumal kutsub meid leidma Teda

sellest, mis on tavaline, meie igapäevastest olukordadest. Inimeste armastus on samasugune; see kasvab ja süveneb mitte ainult suurte või eriliste sündmuste kaudu, vaid koosveedetud päevade vaikuse, väsimuse ja arusaamatuste kaudu. „Kõige tavalisemates olukordades on peidus midagi püha, midagi jumalikku,” [4] ja me peaksime innukalt seda oma elus avastama.

Meie igapäevaelu tavalisus ei ole takistuseks Jumala palavale armastusele. Ta vaatab meie peale igal hetkel uue kiindumusega. Teda ei häiri, et mu elu on argine ja tavaline: see on *minu* elu ja sellest Talle piisab. Ja Ta pakub meile võimaluse teha oma elust midagi erakordset ja ainulaadset. Ta loeb alati ükshaaval ega võrdle kunagi oma lapsi. Ta on kutsunud meid kõiki maailma loomisest saadik (vrd Ef 1:4): pole kedagi täpselt minusugust

ja seetõttu olen ma Jumala jaoks väga eriline.

Paitused, mis tunduvad üksluised

Jumala tegutsemine selles, mis on argine ja tavaline, võimaldab meie elul olla, nagu ütleb püha Paulus, *koos Kristusega Jumalas* (Kl 3:3) – täis päevi, mis on sarnased, mil midagi erilist ilmselt ei juhtu ja mille jooksul siiski toimub midagi erakordset.

„Selles igapäevases püsivuses näen ma Võitleva Kiriku pühadust. See on sageli „naabermaja” pühadus.” [5]

Pealiskaudselt vaadatuna võib tunduda, et tavalistes igapäevastes sündmustes pühaduse poole pürgiva inimese elu on üksluine. Kuid nagu püha Josemaría ütles, kasutades näitlikku võrdlust: „Eluplaan: üksluisus? Kas ema paitused on üksluised? Kas need, kes üksteist armastavad, ei ütle alati sama?” [6]

Jumal ei lakka ühelgi hetkel meile mõtlemast või meid armastamast; pole tähtis, kui argine meie elu on, vaid pigem see, kui erakordne see Tema jaoks on.

Clairvaux' püha Bernard kirjutas paavst Eugenius III-le, oma heale sõbrale, kes kuulutati hiljem õndsaks, kirja, julgustades teda mitte jätma tähelepanuta oma pidevat palveelu. Nõnda ei upu ta kõigisse oma uue kirikutööga seotud nõudlikesse tegevustesse: „Jäta oma tegevused iga päev vähemalt mõneks ajaks kõrvale. Muidu viivad nad sind sinna, kuhu sa minna ei taha. Kas soovid teada, kuhu? Sinu südame kõvaduseni.” [7] Ilma konkreetsete usutavadeta on meie südamel oht sulguda Jumala armastusele ja muutuda kõvaks. Ilma Tema jumaliku kiindumuseta võivad isegi kõige pühamad asjad kaotada oma tähenduse. Ilma Temata meie kõrval pole meil jõudu Tema tahet täita.

1936. aasta mais soovitas püha Josemaría ühes loengus neil, kes teda kuulavad, paluda „armu, et täita oma eluplaani nii, et ma kasutan aega hästi. Miks ma lähen magama ja tõusen üles valedel ajal?” [8] Ent me võime küsida: mis on armastusel Jumala vastu pistmist minu magamise hulgaga? See on Jumala tavalisuse imeline reaalsus. Meie uni, meie tervis, meie päevaplaanid on Talle väga olulised. Ja ennekõike ei taha Ta, et me oleksime õhtul ärritatud, kui me pole jõudnud kõigeni, mida sel päeval teha tahtsime, sest see, kes tegutseb ja asju edasi viib, on alati Jumal.

Et tagada meie vabadus

Benedictus XVI hoiatas meid oma pontifikaadi alguses pideva ohu eest, mis võis tol päeval olla kohal ka Naatsareti sünagoogis: „Maailma lunastatakse Jumala kannatlikkusega ja lammutatakse inimeste

kannatamatusega.” [9] See, mis on tavaline, võib meile liiga aeglane tunduda. Soovime, et head ja pühad asjad saaksid teoks niipea kui võimalik. Mõnikord võib meil olla raske mõista, miks hüvangu saabumine nii kaua aega võtab, miks Messias alustas „veetes üheksa kuud oma Ema üsas, nagu ülejäänud inimesed, sündmuste loomulikku käiku järgides.” [10]

Tegelikkuses püüab Jumal oma sellise kohalolu kaudu ehk tagada meie isikliku vabaduse, olla kindel, et ka meie tahame Temaaga koos aega veeta, olgu siis mõneminutise palvega või kiire pausiga oma igapäevastest tegevustest, et öelda Maarjale paar armastavat sõna või mitmel muul viisil. Kui Jumal ilmutaks end erakordsel viisil, siis meil poleks muud valikut, kui Talle vastata.

Seetõttu näeme, kui õnnelik näib Jeesus olevat evangeeliumi stseenides märkamatuks jäädes. Näiteks tähetargad pidid olema üllatunud, kui kohtusid juutide kuningaga, kes oli noore naise käte vahel nii lihtsas ümbruses. Jumal ei taha meid sundida Teda teenima. Tema Poja isiksus on nii atraktiivne, et Jumal on otsustanud anda endast teada selles, mis on tavaline ja argine, et anda meile ruumi vabalt vastata. Ta tahab vabu lapsi, mitte inimesi, kes on valgusest pimestatud. Ta teab, et miski ei liiguta meid rohkem kui peidetud varanduse isiklik avastamine. Selle vabaduse eest tänulik olemine ja selle nautimine – koos kõigi selle valguste ja varjudega – aitab meil osa saada tema kannatlikkusest, kui seisame silmitsi nii paljude olukordadega, mis esmapilgul tunduvad lunastuse takistusena, kuid on siiski tavaline tee, mida mööda Jumal tegutseb.

Jumala käsud ja normid on samuti kingitus ja kutse. „Nagu Thomas Aquino ütles: „Uus seadus on Püha Vaimu arm”, mitte uus norm, vaid uus elu meie sees, mille annab Jumala Vaim ise. Augustinus võttis selle kristluse tõelise uudsuse vaimse kogemise kokku kuulsa lausega: *Da quod iubes et iube quod vis*, „anna mulle, mida sa käsud ja käsi, mida tahad.”” [11] Seega on meil lihtne mõista neid psalmisti tulihingelisi sõnu, mis aitavad meil selle vabaduse eest Jumalat tänada: *Oma huultega ma loen üles kõik sinu suu seadused. Sinu tunnistuste teedel ma rõõmutsen enam kui kogu rikkusest. Ma mõlgutan mõtteid sinu korralduste üle ja vaatlen sinu teeradu (Ps 119:13-15).*

Jumal on kohal argises ja tavalises

Me elame massinähtuste ajastul, mil mõnel inimesel on miljoneid jälgijaid

ning fotod või videod levivad mõne minutiga. Kuidas mõjutab see seda, mida oleme öelnud argise ja tavalise kohta Jumala tegutsemisviisis? Teame väga hästi, et Jumal on kannatlik ja on meile öelnud, et tema tegevus on nagu juuretis: see lahustub massis ja jõuab kõige kaugemasse nurka. Jumal on maailma päästmisest palju rohkem huvitatud kui meie. Tema on see, kes meid kannustab, sütitab ja toetab. „Jumala asjade hämmastava loomulikkusega täitub mõtisklev hing apostelliku innuga.” [12]

Paavst Franciscus kutsub meid avama oma südameid Jumala ergutavale armule: „Kui hea on meil hoida Issandat „oma süles” (Lk 2:28), nagu Siimeon. Mitte ainult oma peas ja südames, vaid ka „oma kätes” – kõiges, mida teeme: palves, tööl, laua taga, telefonis, koolis, vaestega, kõikjal. Issanda „oma kätes” hoidmine on vastumürk eraldatud

müstika ja meeletu aktivismi vastu, sest tõeline kohtumine Jeesusega parandab nii sentimentaalset vagadust kui ka meeletut hüperaktiivsust. Jeesusega kohtumise nautimine on ka ravim rutiinist tingitud halvatus vastu, sest see avab meid igapäevasele armutõukele.” [13]

„Maarja pühitseb tavalisi igapäevaseid asju – mida mõned inimesed ekslikult peavad ebaoluliseks ja tähtsusetuks: igapäevatöö, kõige lähedasemate eest hoolitsemine, külaskäigud sõprade ja sugulaste juurde. Milline õnnistatud argisus, mis võib olla nii täis Jumala armastust!” [14]

[1] Franciscus, apostellik ekshortatsioon *Amoris laetitia*, nr 182.

[2] Benedictus XVI, *The Infancy Narratives*, Image, 2012, lk 3.

[3] Franciscus, entsüklika *Laudato si'*, nr 98.

[4] Püha Josemaría, *Vestlused*, nr 113

[5] Franciscus, apostellik ekshortatsioon *Gaudete et exultate*, nr 7.

[6] Püha Josemaría, loengu kokkuvõte, 22. august 1938. Viide Pedro Rodriguez, *The Way*, Critical-Historical Edition, kommentaar nr 77 kohta.

[7] Clairvaux' püha Bernard, *kiri* paavst Eugene III-le.

[8] Püha Josemaría loengu kokkuvõte, mai 1936. Viide Pedro Rodriguez, *The Way*, Critical-Historical Edition, kommentaar nr 78 kohta.

[9] Benedictus XVI *jutlus*, 24. aprill 2005.

[10] Saint Josemaría, *Kristus on möödumas*, nr 18.

[11] Benedictus XVI, *Jesús de Nazaret II*, Ediciones Encuentro, Madrid 2011, lk 83.

[12] Püha Josemaría, *Kristus on möödumas*, nr 120.

[13] Franciscis, *jutlus*, 2. veebruar 2018.

[14] Püha Josemaría, *Kristus on möödumas*, nr 148.

Diego Zalbidea